

RETTENS KENDELSE (Syvende Udvidede Afdeling)

21. september 2011 *

I sag T-268/10,

Polyelectrolyte Producers Group GEIE (PPG), Bruxelles (Belgien),

SNF SAS, Andrézieux-Bouthéon (Frankrig),

først ved advokaterne K. Van Maldegem og R. Cana samt sollicitor P. Sellar, dernæst ved K. Van Maldegem og R. Cana,

sagsøgere,

mod

Det Europæiske Kemikalieagentur (ECHA) ved M. Heikkilä og W. Broere, som befuldmægtigede,

sagsøgt,

* Processprog: engelsk.

støttet af:

Kongeriget Nederlandene ved M. Noort og J. Langer, som befuldmægtigede,

og af

Europa-Kommissionen ved P. Oliver og E. Manhaeve, som befuldmægtigede,

intervenienter,

angående en påstand om annullation af afgørelse truffet af ECHA i henhold til artikel 59 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 af 18. december 2006 om registrering, vurdering og godkendelse af samt begrænsninger for kemikalier (REACH), om oprettelse af et europæisk kemikalieagentur og om ændring af direktiv 1999/45/EF og ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 793/93 og Kommissionens forordning (EF) nr. 1488/94 samt Rådets direktiv 76/769/EØF og Kommissionens direktiv 91/155/EØF, 93/67/EØF, 93/105/EF og 2000/21/EF (EUT L 396, s. 1, og berigtigelse i EUT 2007 L 136, s. 3), hvorved acrylamid (EF-nr. 201-173-7) blev identificeret som et stof, der opfylder kriterierne i forordningens artikel 57, og acrylamid blev optaget på listen over stoffer, der senere skal optages i bilag XIV til nævnte forordning,

har

RETTEN (Syvende Udvidede Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, A. Dittrich (refererende dommer), og dommerne F. Dehousse, I. Wiszniewska-Białecka, M. Prek og J. Schwarcz,

justitssekretær: E. Coulon,

afsagt følgende

Kendelse

Sagens baggrund

- 1 Den første sagsøger, Polyelectrolyte Producers Group GEIE (PPG), er en europæisk økonomisk firmagrube med hjemsted i Belgien. Den repræsenterer producenter og/eller importører af polyelektrolytter, polyacrylamid og/eller andre polymerer, der indeholder acrylamid. De selskaber, som er medlem af denne firmagrube, er samtidig brugere af acrylamid og producenter og/eller importører af alcrylamid eller polyacrylamid. Alle producenter af acrylamid i Den Europæiske Union er medlemmer af firmagruppen.
- 2 Den anden sagsøger, SNF SAS, er et selskab, som er medlem af firmagruppen. Selskabets hovedvirksomhed er fremstilling af acrylamid og polyacrylamid, som det sælger direkte til sine kunder. Selskabet råder over produktionsanlæg i Frankrig, De Forenede Stater, Kina og Sydkorea.

- 3 Den 25. august 2009 sendte Kongeriget Nederlandene Det Europæiske Kemikalieagentur (ECHA) et dossier, som det havde udarbejdet vedrørende identifikation af acrylamid som et stof, der opfylder kriterierne i artikel 57, litra a) og b), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 af 18. december 2006 om registrering, vurdering og godkendelse af samt begrænsninger for kemikalier (REACH), om oprettelse af et europæisk kemikalieagentur og om ændring af direktiv 1999/45/EF og ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 793/93 og Kommissionens forordning (EF) nr. 1488/94 samt Rådets direktiv 76/769/EØF og Kommissionens direktiv 91/155/EØF, 93/67/EØF, 93/105/EF og 2000/21/EF (EUT L 396, s. 1, og berigtigelse i EUT 2007 L 136, s. 3), senere ændret ved bl.a. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1272/2008 af 16. december 2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger og om ændring og ophævelse af direktiv 67/548/EØF og 1999/45/EF (EUT L 353, s. 1), med henvisning til klassificeringen af acrylamid som kræftfremkaldende i kategori 2 og mutagent i kategori 2 i bilag VI, del 3, til forordning nr. 1272/2008. Den 31. august 2009 offentliggjorde ECHA på sin hjemmeside en meddelelse, hvori de berørte parter blev opfordret til at kommentere det dossier, der var udfærdiget for acrylamid. ECHA opfordrede samme dag de kompetente myndigheder i de andre medlemsstater til at kommentere dossieret.

- 4 Efter at have modtaget kommentarer til det omhandlede dossier fra bl.a. den første sagsøger og Kongeriget Nederlandenes svar på disse kommentarer, videresendte ECHA dossieret til sit Medlemsstatsudvalg, der den 27. november 2009 opnåede enstemmighed om identifikationen af acrylamid som et særligt problematisk stof med henvisning til, at acrylamid opfylder kriterierne i artikel 57, litra a) og b), i forordning nr. 1907/2006.

- 5 Den 7. december 2009 udsendte ECHA en pressemeddelelse, hvori det meddelte dels, at Medlemsstatsudvalget enstemmigt var nået til enighed om at identificere acrylamid og 14 andre stoffer som særligt problematiske stoffer med henvisning til, at stofferne opfylder kriterierne i artikel 57 i forordning nr. 1907/2006, dels at listen over stoffer,

der var identificeret med henblik på senere at blive optaget i bilag XIV til forordning nr. 1907/2006 (herefter »kandidatlisten«), formelt ville blive opdateret i januar 2010. Den 22. december 2009 traf direktøren for ECHA afgørelse ED/68/2009 om at optage disse 15 stoffer på kandidatlisten den 13. januar 2010.

- 6 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 4. januar 2010 anlagde sagsøgerne sag med påstand om annullation af ECHA's afgørelse, hvorefter acrylamid i henhold til artikel 59 i forordning nr. 1907/2006 identificeres som et særligt problematisk stof, der opfylder kriterierne i forordningens artikel 57 (sag T-1/10).
- 7 Ved et særskilt dokument indleveret til Rettens Justitskontor den 5. januar 2010 indgav den anden sagsøger begæring om foreløbige forholdsregler, nærmere bestemt med påstand om, at Rettens præsident udsatte gennemførelsen af ECHA's afgørelse, hvorved acrylamid i henhold til artikel 59 i forordning nr. 1907/2006 identificeres som et stof, der opfylder kriterierne i forordningens artikel 57 (sag T-1/10 R).
- 8 Ved kendelse afsagt af Rettens præsident den 11. januar 2010 blev gennemførelsen af ECHA's afgørelse udsat indtil afsigelsen af den endelige afgørelse i sagen om foreløbige forholdsregler. ECHA udsatte dernæst i henhold til kendelsen optagelsen af acrylamid på kandidatlisten.
- 9 Ved kendelse afsagt af Rettens præsident 26. marts 2010, PPG og SNF mod ECHA (sag T-1/10 R, ikke trykt i Samling af Afgørelser), blev den anden sagsøgers begæring om foreløbige forholdsregler ikke taget til følge, og afgørelsen om sagens omkostninger blev udsat.
- 10 Efter kendelsens afsigelse offentliggjorde ECHA den 30. marts 2010 kandidatlisten, hvorpå acrylamid var optaget.

Retsforhandlinger og parternes påstande

- 11 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 10. juni 2010 anlagde sagsøgerne sag med påstand om annullation af ECHA's afgørelse, offentliggjort den 30. marts 2010, hvorved acrylamid blev identificeret som et stof, der opfylder kriterierne i artikel 57 i forordning nr. 1907/2006, og hvorved acrylamid blev optaget på kandidatlisten (herefter »den anfægtede afgørelse«).
- 12 Ved afgørelse truffet af formanden for Ottende Afdeling den 9. juli 2010 blev sagsøgerne opfordret til at fremsætte deres bemærkninger vedrørende overholdelsen af søgsmålsfristen. Sagsøgerne efterkom anmodningen ved skrivelse indleveret til Rettens Justitskontor den 30. juli 2010.
- 13 Da sammensætningen af Rettens afdelinger blev ændret, blev den refererende dommer tilknyttet Syvende Afdeling, som derfor er blevet tildelt den foreliggende sag.
- 14 Ved særskilt dokument indleveret til Rettens Justitskontor den 5. november 2010 fremsatte ECHA en formalitetsindsigelse i henhold til artikel 114, stk. 1, i Rettens procesreglement. Sagsøgerne afgav deres bemærkninger til denne formalitetsindsigelse den 21. december 2010.
- 15 Ved skrivelser registreret på Rettens Justitskontor den 19. og 25. november 2010 anmodede Kongeriget Nederlandene og Europa-Kommissionen Retten om tilladelse til at intervenere i sagen til støtte for ECHA's påstande. Disse begæringer blev efter høring af sagens parter taget til følge ved kendelse af 10. januar 2011 afsagt af formanden for Rettens Syvende Afdeling.
- 16 Den 18. januar 2011 indleverede ECHA et supplerende indlæg til Rettens Justitskontor vedrørende formalitetsindsigelsen. Sagsøgerne fremsatte bemærkninger til dette indlæg den 15. februar 2011.

- 17 Ved dokument indleveret til Rettens Justitskontor den 22. februar 2011 har Kongeriget Nederlandene givet afkald på at indgive et interventionsindlæg, der kun vedrører sagens formalitet. Kommissionen indleverede et interventionsindlæg den 24. februar 2011.
- 18 Ved afgørelse af 30. marts 2011 henviste Retten sagen til Syvende Udvidede Afdeling i medfør af procesreglementets artikel 51, stk. 1.
- 19 Ved dokumenter af 19. og 21. april 2011 fremsatte sagens hovedparter bemærkninger til Kommissionens interventionsindlæg, der udelukkende vedrørte sagens formalitet.
- 20 I stævningen har sagsøgerne nedlagt følgende påstande:
- Det fastslås, at sagen kan antages til realitetsbehandling, og at den er begrundet.
 - Den anfægtede afgørelse annulleres.
 - ECHA tilpligtes at betale sagens omkostninger.
 - Der træffes sådanne øvrige foranstaltninger, som Retten finder nødvendige.
- 21 I formalitetsindsigelsen har ECHA nedlagt følgende påstande:
- Sagen afvises.
 - Sagsøgerne tilpligtes at betale sagens omkostninger.

- 22 Sagsøgerne har i deres bemærkninger til formalitetsindsigelsen nedlagt påstand om, at formalitetsindsigelsen forkastes.
- 23 Kommissionen har nedlagt påstand om, at sagen afvises.

Retlige bemærkninger

- 24 I henhold til procesreglementets artikel 114, stk. 1 og 4, kan Retten, såfremt en part fremsætter begæring herom, tage stilling til, om sagen skal afvises, uden at indlede behandlingen af sagens realitet. Ifølge artikel 114, stk. 3, forhandles der mundtligt om begæringen, medmindre Retten bestemmer andet. Retten finder den foreliggende sag tilstrækkeligt oplyst af sagens retsakter og bestemmer, at det er uforholdende at indlede den mundtlige forhandling.
- 25 ECHA har til støtte for dets påstande fremført tre formalitetsindsigelser vedrørende principalt manglende overholdelse af søgsmålsfristen og subsidiært, at sagsøgerne ikke er umiddelbart berørt, og at den anfægtede afgørelse ikke vedrører dem individuelt, idet den ikke udgør en regelfastsættende retsakt som omhandlet i artikel 263, stk. 4, TEUF.
- 26 Kommissionen har støttet ECHA's argumentation vedrørende den manglende overholdelse af søgsmålsfristen. Kommissionen har ligeledes gjort gældende, at sagen bør afvises på grund af litispændens.
- 27 Indledningsvis skal der tages stilling til den formalitetsindsigelse, der principalt er fremsat vedrørende manglende overholdelse af søgsmålsfristen.

- 28 ECHA og Kommissionen har i denne forbindelse nærmere bestemt gjort gældende, at sagen er blevet anlagt for sent. Ifølge ECHA og Kommissionen blev den anfægtede afgørelse offentliggjort den 30. marts 2010, og derfor løb den i artikel 263, stk. 6, TEUF foreskrevne frist for at anlægge sag til prøvelse af en afgørelse truffet af ECHA fra den 31. marts 2010 til den 30. maj 2010. Til den sidste dato skal der yderligere lægges en afstandsfrist på ti dage i henhold til procesreglementets artikel 102, stk. 2, således at fristen for at anlægge en sag sammenlagt udløb den 9. juni 2010. Heraf følger, at nærværende sag, der er anlagt den 10. juni 2010, er anlagt for sent.
- 29 Sagsøgerne har i det væsentlige bemærket, at søgsmålsfristen i henhold til procesreglementets artikel 102, stk. 1, skal beregnes fra udløbet af den 14. dag efter datoen for offentliggørelsen af anfægtede afgørelse. Denne bestemmelse finder ikke blot anvendelse på offentliggørelser i *Den Europæiske Unions Tidende*, men på samtlige former for offentliggørelse, herunder offentliggørelse af en afgørelse på internettet som omhandlet i artikel 59, stk. 10, i forordning nr. 1907/2006. En anderledes fortolkning af procesreglementets artikel 102, stk. 1, vil føre til en forskelsbehandling og vilkårlig behandling af sagsøgerne. Søgsmålsfristen blev i henhold til denne bestemmelse overholdt.
- 30 I henhold til artikel 263, stk. 6, i TEUF, skal de artiklen omhandlede klager indgives inden to måneder, efter at retsakten, alt efter sin art, er offentliggjort eller meddelt klageren eller, i mangel heraf, senest to måneder efter, at klageren har fået kendskab til den.
- 31 I den foreliggende sag offentliggjorte ECHA den anfægtede afgørelse i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i artikel 263, stk. 6, TEUF, den 30. marts 2010. ECHA har nemlig i overensstemmelse med sin forpligtelse ifølge artikel 59, stk. 10, i forordning nr. 1907/2006 på sin hjemmeside offentliggjort kandidatlisten indeholdende acrylamid den 30. marts 2010.

- 32 Det skal bemærkes, at artikel 263, stk. 6, TEUF ikke giver nogen anvisning på, hvordan den i bestemmelsen omhandlede offentliggørelse skal foretages, og ikke begrænser en offentliggørelse i denne bestemmelses forstand til bestemte offentliggørelsesmetoder. En offentliggørelse i bestemmelsens forstand kan således ikke udelukkende bestå i en offentliggørelse i *Den Europæiske Unions Tidende*.
- 33 I modsætning til, hvad sagsøgerne har gjort gældende, skal søgsmålsfristen ikke beregnes fra udløbet af den 14. dag efter datoen for offentliggørelsen af den anfægtede afgørelse. Procesreglementets artikel 102, stk. 1, som indeholder en sådan regel, finder ifølge sin ordlyd kun anvendelse på retsakter, der er offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende*. I den foreliggende sag foreskriver forordning nr. 1907/2006 udelukkende, at ECHA's retsakter skal offentliggøres på internettet. Forordningen opstiller dermed en særlig regel for offentliggørelsen af dette agenturs retsakter. Nærmere bestemt skal offentliggørelsen af kandidatlisten i henhold til artikel 59, stk. 10, i forordning nr. 1907/2006 foretages på ECHA's hjemmeside, og der findes ikke nogen anden bestemmelse i forordningen, hvorefter der kan foretages en anden form for offentliggørelse.
- 34 Procesreglementets artikel 102, stk. 1, kan ikke anvendes videre end sin ordlyd på retsakter, der er offentliggjort på anden måde, som i det foreliggende tilfælde udelukkende på internettet.
- 35 Procesreglementets artikel 102, stk. 1, udgør nemlig for det første kun en særregel for offentliggørelse i *Den Europæiske Unions Tidende*. Når offentliggørelsen alene sker på internettet, adskiller den sig fra offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*, i og med den foretages elektronisk, således at de på internettet offentliggjorte retsakter er tilgængelige for hele offentligheden i Unionen samtidigt. Hvad angår den omstændighed, at en elektronisk udgave af *Den Europæiske Unions Tidende* også er tilgængelig på internettet, bemærkes, at det kun er den trykte version af *Tidende*, der skal anses for autentisk (Domstolens dom af 11.12.2007, sag C-161/06, Skoma-Lux, Sml. I, s. 10841, præmis 50).

- 36 Det skal for det andet bemærkes, at en streng overholdelse af EU-retlige bestemmelser vedrørende procesfrister er i overensstemmelse med hensynet til retssikkerheden og nødvendigheden af at undgå enhver forskelsbehandling eller vilkårlighed i retsplejen (jf. Rettens dom af 2.10.2009, forenede sager T-300/05 og T-316/05, Cypern mod Kommissionen, ikke trykt i Samling af Afgørelser, præmis 235 og den deri nævnte retspraksis).
- 37 I modsætning til det, sagsøgerne har gjort gældende, kan retspraksis på området for offentliggørelse af beslutninger vedrørende statsstøtte for det tredje ikke overføres på denne sag. Det er korrekt, at i sager om statsstøtte giver den omstændighed, at tredjemand gives fuldstændig adgang til ordlyden af en beslutning, som er anbragt på en hjemmeside, kombineret med meddelelsen af et resumé i *Den Europæiske Unions Tidende* — der gør det muligt for interesserede at identificere den omhandlede beslutning og rådgiver dem om denne mulighed for adgang via internettet — anledning til, at procesreglementets artikel 102, stk. 1 finder anvendelse (Rettens kendelse af 19.9.2005, sag T-321/04, Air Bourbon mod Kommissionen, Sml. II, s. 3469, præmis 34 og 42, og Rettens dom af 11.3.2009, sag T-354/05, TF1 mod Kommissionen, Sml. II, s. 471, præmis 35 og 48). For denne type sager foreskriver artikel 26 i Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 af 22. marts 1999 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af [artikel 108 TEUF] (EUT L 83, s. 1) imidlertid udtrykkeligt offentliggørelse i *Den Europæiske Unions Tidende*. I den foreliggende sag findes der ingen bestemmelser, hvorefter den anfægtede afgørelse skal offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende*, hverken i form af et resumé eller i dens helhed. Det fremgår tværtimod af forordning nr. 1907/2006, at den ajourførte kandidatliste udelukkende offentliggøres på internettet.
- 38 For det fjerde indebærer den omstændighed, at procesreglementets artikel 102, stk. 1, ikke finder anvendelse på offentliggørelser, som i henhold til EU-retten udelukkende foretages på internettet, i modsætning til, hvad sagsøgerne har gjort gældende, ikke, at sagsøgerne bliver forskelsbehandlet, eller at de udsættes for vilkårlig behandling. Den faktiske og retlige situation, som en person befinder sig i efter offentliggørelsen af en retsakt i *Den Europæiske Unions Tidende*, kan nemlig ikke sidestilles med den, som samme person befinder sig i, når offentliggørelsen af en retsakt udelukkende sker på internettet (jf. præmis 35 ovenfor). Den omstændighed, at tidspunktet for offentliggørelsen af den anfægtede afgørelse på ECHA's hjemmeside betragtes som

tidspunktet for offentliggørelse som omhandlet i artikel 263, stk. 6, TEUF, er desuden med til at sikre ligebehandlingen af alle interesserede parter, idet fristen for at anlægge sag til prøvelse af den anfægtede afgørelse beregnes ens for alle parter (jf. i denne retning kendelsen i sagen *Air Bourbon mod Kommissionen*, nævnt ovenfor i præmis 37, præmis 44). Forskellene ved beregningen af søgsmålsfristen, afhængigt af, om offentliggørelsen sker i *Den Europæiske Unions Tidende* eller på internettet, er under alle omstændigheder berettigede som følge af de særlige forhold, der kendetegner offentliggørelse på internettet (jf. præmis 35 ovenfor).

- 39 Heraf følger, at søgsmålsfristen, idet den anfægtede afgørelse blev offentliggjort den 30. marts 2010, i henhold til procesreglementets artikel 101, stk. 1, litra a), begyndte at løbe den 31. marts 2010. Fristen på to måneder udløb den 30. maj 2010, eftersom det i procesreglementets artikel 101, stk. 1, litra b), forskrives, at en frist, der er udtrykt i måneder, udløber ved udgangen af den dag, der i fristens sidste måned er samme dag i måneden som den dag, hvor den begivenhed er indtruffet, eller den handling er foretaget, fra hvilken fristen regnes (jf. i denne retning Domstolens kendelse af 17.5.2002, sag C-406/01, Tyskland mod Parlamentet og Rådet, Sml. I, s. 4561, præmis 17). Under hensyntagen til afstandsfristen på ti dage, som skal tilføjes søgsmålsfristen i henhold til procesreglementets artikel 102, stk. 2, udløb fristen den 9. juni 2010.
- 40 Heraf følger, at nærværende søgsmål, der er anlagt den 10. juni 2010, er anlagt for sent.
- 41 For så vidt som sagsøgerne med henvisning til, at det er nyt, at der anlægges sag til prøvelse af ECHA's afgørelser, og at der ikke foreligger nogen retspraksis vedrørende beregning af fristen for at anlægge sag til prøvelse af disse afgørelser, som offentliggøres på internettet, har gjort gældende, at deres fejlagtige fortolkning af de bestemmelser i procesreglementet, som fandt anvendelse i den foreliggende sag, var en undskyldelig fejl, skal det bemærkes, at det af sagens akter fremgår, at offentliggørelsen af den anfægtede afgørelse på ECHA's hjemmeside ifølge sagsøgerne selv udgjorde en offentliggørelse som omhandlet i artikel 263, stk. 6, TEUF. Sagsøgernes fejltagelse beror således på en fejlagtig fortolkning af enten procesreglementets artikel 102, stk. 2, eller

artikel 101, stk. 1, vedrørende beregningen af søgsmålsfristen. Disse bestemmelser frembyder ikke nogen særlige fortolkningsvanskeligheder, hvorfor der ikke foreligger en undskyldelig fejltagelse fra sagsøgerens side, som kan begrunde en undtagelse fra anvendelsen af nævnte bestemmelser (jf. i denne retning kendelsen i sagen Tyskland mod Parlamentet og Rådet, nævnt ovenfor i præmis 39, præmis 21).

- 42 Desuden har sagsøgerne hverken godtgjort eller påberåbt sig, at der foreligger omstændigheder, som ikke kunne forudses, eller force majeure, således at Unionens retsinstanser kunne fravige den omhandlede frist i henhold til artikel 45, stk. 2, i statuten for Den Europæiske Unions Domstol.
- 43 Det følger af det foregående, at søgsmålet bør afvises, uden at det er nødvendigt at tage stilling til de øvrige afvisningsgrunde, som ECHA og Kommissionen har fremført.

Sagens omkostninger

- 44 Ifølge procesreglementets artikel 87, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Desuden bærer medlemsstater og institutioner, der er indtrådt i en sag, deres egne omkostninger i henhold til procesreglementets artikel 87, stk. 4.
- 45 Da sagsøgerne har tabt sagen, bør det pålægges dem at bære deres egne omkostninger og betale ECHA's omkostninger i overensstemmelse med sidstnævntes påstand herom. Kongeriget Nederlandene og Kommissionen bærer deres egne omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

bestemmer

RETTEN (Syvende Udvidede Afdeling):

- 1) **Sagen afvises.**

- 2) **Polyelectrolyte Producers Group GEIE (PPG) og SNF SAS bærer deres egne omkostninger og betaler de omkostninger, der er afholdt af Det Europæiske Kemikalieagentur (ECHA).**

- 3) **Kongeriget Nederlandene og Europa-Kommissionen bærer deres egne omkostninger.**

Således bestemt i Luxembourg den 21. september 2011.

E. Coulon
Justitssekretær

A. Dittrich
Afdelingsformand